

Ida Falbe-Hansens tale om kvindens valgret

Taler

Ida Falbe-Hansen
Kvindesagsforkæmper,
seminarielærer og
litteraturhistoriker

Dato

31. januar 1908

Sted

København (i tidsskriftet
refereret til som »City«)

Omstændigheder

Oprindelig trykt i *Kvinden og Samfundet* årgang 24 (3) 1908, s. 28-29.

Spatieret tekst er ændret til kursiv, red.

For den, der i en Menneskealder har arbejdet for Kvindesagen, og atter og atter har stødt paa Mure, der syntes uoverstigelige, Mure af Fordom, Mure af Uforstand, saa man har kunnet fristes til at opgive det hele, for den er det næsten som et Eventyr at se, hvad der er opnaaet i ganske kort Tid, i de faa Aar siden vi fik »Systemskiftet«.

Først fik vi Valgret og Valgbarhed til Menighedsraadene, saa Valgret og Valgbarhed til Hjelpekasserne, og nu gaar man fra alle Sider ud fra, at vi om kort Tid faar kommunal Valgret, og faar den i en Udstrækning, som ingen turde ane, ja som selv vidtfremskredne Mænd rystede paa Hovedet af, den Gang Forslaget om Valgret for Kvinder kom frem, som noget, vi ikke turde gøre Regning paa. De husker, at den Gang var der slet ikke Tale om Valgret for de *gifte* Kvinder, fik de ugifte den, maatte de være glade. Og nu efter det Forslag, vi haaber skal blive til Lov, nu faar ogsaa den gifte Kvinde Valgret og det i saa stort Omfang, som det overhovedet kan ønskes. Kort sagt: Valgretten er givet os uden smaalige Betænkeligheder, uden smaalige Indskrænkninger i nogen Retning, helt og fuldt.

Og efter et saadant Fremskridt, ja inden dette endnu har faaet den Stadfæstelse, der dog udkræves, træder Kvinderne allerede frem og forlanger endnu mere. Er det ikke den sorteste Utaknemlighed?

Nej, mine Herrer — thi det er jo Dem, der har givet os dette! Vi er ikke utaknemlige. Vi skønner paa det, skønner ikke blot paa *hvad* vi har faaet, men

paaskønner ogsaa den Maade, hvorpaa vi har faaet det. Thi vi har jo faaet det paa *den Maade*, som vi Danske holder af, uden store Spektakler. Kvinderne har ikke behøvet at omringe Ministre eller Landstingsmænd, paa Vej til Rigsdagsbygningen; vi har ikke behøvet at gaa i Fængsel for at vise, at det var Alvor med vort Krav, vi har ikke en Gang behøvet at gøre noget større Nummer ud af Valgmøderne — ja der er ganske vist blevet sagt, at vi har gjort Valgmøderne utaalelige, men De ved alle, at det ikke er sandt. Naa — det er ikke stort at takke os for; vi har altsaa ikke behøvet det. Det hele er gaaet jævner og stilfærdigere end — saavidt mig bekendt — noget andet Sted i Verden. Og ogsaa det skønner vi, som sagt, paa.

Alligevel siger vi: Men det er ikke nok — vi vil naa videre frem.

Med hvad Ret siger vi det?

Ja, siger man, Kvinden har ikke andet at beraabe sig paa end *den abstrakte Retfærdighed*.

Hvad vil det sige »den abstrakte Retfærdighed? [«]

Det er den Retfærdighed, der hverken ser til højre eller til venstre, men ser lige ud og siger: der er Maalet! Det er den, der hverken lader sig lokke eller true til enten at vige af til høje eller til venstre, men skrider ligefrem og siger: det er der, vi skal hen!

Denne *abstrakte Retfærdighed* har til daglig Brug ikke noget rigtig godt Lov paa sig, for den plejer at komme paa tværs af en hel Del smaa private Interesser, og derfor vil de smaa private Interesser gerne lægge sig i Vejen for den. Og de smaa private Interesser, *de er mange*. Men det er dog sket, baade i vor egen og i andre Landes Historie, at *den abstrakte Retfærdighed* har baaret Sejren hjem. Lad mig nævne et Par Eksempler:

Gaar vi 60 Aar tilbage i Tiden, kommer vi til 1848. De ved, hvad der da skete. Der var sikkert mange, der havde store Betæneligheder ved at gøre en saa brat Overgang: fra absolut Enevælde til Folkestyre. Men de styrende saa, at det var ret og rigtigt, og den abstrakte Retfærdighed sejrede.

Gaar vi derefter atter 60 Aar tilbage, kommer vi til 1788, Bondefrigørelsens Aar.

Den Gang var der nu ingen Ende paa Betænelighederne; der var mange, der mente, at Verden vilde ramle sammen, om det skete. Men de styrende sagde: Det er en Retfærdighedshandling, altsaa bør det ske. Og *den abstrakte Retfærdighed* sejrede.

Naar vi nu ser tilbage paa disse Begivenheder, er der ingen, der tvivler om, at det var baade sundt og godt for Samfundet, at *den abstrakte Retfærdighed* sejrede. Ja mer endda. Vi mener nu, at baade 1788 og 1848 det er Aar, som vi har Lov at være *stolte af*. Det var *store* Øjeblikke i vort Folks Liv.

Nu skriver vi 1908, og atter har vi efter 60 Aars Forløb gjort et Skridt frem mod den abstrakte Retfærdighed. Der var nok, der sagde, at det var rent galt at give Kvinder den Ret, de nu skal faa; men se — allerede er vi paa det Punkt, at Folk tier stille med Indvendingerne! Og jeg er vis paa, at det heller ikke vil vise sig, at der er sket noget galt, selv om enkelte smaa Interesser har maattet skubbes tilside.

Men at give Kvinderne politiske Rettigheder, det er kun et Skridt videre i samme Retning, som Vejen er gaaet fra 1788 til 1848 og til 1908, det fjerde Skridt. Jeg er overbevist om, at det ikke blot er lige saa retfærdigt, men at det ogsaa vil vise sig lige saa nyttigt for vort Folk som de andre Fremskridt. Jeg vil ønske, at vore Lovgivere maa være besjælede af den samme Aand som i 1788 og i 1848. Kun i een Henseende vil jeg ønske, at det fjerde Fremskridt ikke maa ligne de andre. Jeg vil ønske, *at det ikke paany maa vare 60 Aar, inden den abstrakte, den hele og fulde Retfærdighed sejrer.*

Kilde

kvinfo.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Agitationstale, Kvindebevægelsen, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/ida-falbe-hansens-tale-om-kvindens-valgret-1908>